

SCHOOLADVIES Kinderen met minder kansen worden **sterk benadeeld** door het huidige systeem van schooladvies, stellen Krijn van Beek en Elisabeth Bootsma vast.

Afscheidsmusical van de basisschool De Eerste Rith in Breda: groep 8 voert Grease op. FOTO JOYCE VAN BELKOM, HH

Belang van **de leerling** weer niet centraal

Sinds de onderwijsinspectie haar rapport 'De staat van het onderwijs' publiceerde is er ophef over het basisschooladvies. Als je voor een dubbel-tje wordt geboren, is het in het Nederlandse onderwijssysteem niet eenvoudig om een kwartje te worden. De minister kondigde een snelle oplossing aan: "Als de Cito-score hoger is dan het oordeel van de leraar, laat ik de Cito-score zwaarder wegen." Een goed idee, maar deze maatregel helpt alleen als er ook een reële keuze is voor een school met een passend niveau.

De eindtoets basisonderwijs – in de volksmond de Cito-toets – wordt tegenwoordig niet meer in februari maar in april afgenomen. Precies zo laat, dat het resultaat geen rol meer kan spelen voor de toelating tot het voortgezet onderwijs. Enkele duizenden kinderen worden hiervan de dupe. En zij niet alleen, door hun talent al zo jong te verkwanselen, doet heel Nederland zichzelf te kort.

Tot twee jaar geleden werd de Cito-toets in februari afgenomen en was het

resultaat in maart bekend. Door de toets te verplaatsen naar april zouden leerlingen in groep 8 langer bij de les blijven.

Momentopname

Bovendien zou de Cito-toets een 'momentopname' zijn en niet representatief voor wat een kind kan. Statistisch gezien kan een kind wel 'per ongeluk' een lagere score halen, maar als het een hogere score haalt, kan het écht iets. Daarom is het een goed idee om het hoogste resultaat te laten tellen voor het vervolg.

Jongens behalen gemiddeld een iets hogere totaalscore op de Cito dan

Meisjes krijgen het voordeel van de twijfel, jongens het nadeel

meisjes. Maar basisschooldocenten geven meisjes vaker dan jongens een advies dat overeenkomt met hun schoolprestaties. Zij geven meisjes eerder het voordeel van de twijfel, jongens juist het nadeel.

Verschillen naar opleidingsniveau van ouders vergroten het probleem: onderadvisering komt vaker voor bij kinderen met lager opgeleide ouders en bij allochtone kinderen. Oftewel: vooral Mohamed uit Amsterdam-West wordt benadeeld als we de Cito-toets niet meetellen.

Maar stel nu dat de minister haar zin krijgt en docenten goede Cito-scores moeten honoreren met een opgehoogd advies. Voor het zover is, is het juni en zitten alle aantrekkelijke scholen vol. Want dat is de praktijk: in sommige regio's staan scholen te springen om leerlingen, maar in de grote steden zitten alle aantrekkelijke scholen in april vol en zijn grote groepen kinderen zelfs al uitgeloot nog voordat kinderen die via de Cito-toets een hoger niveau weten af te dwingen zich überhaupt kunnen aanmelden.

In Amsterdam – met zo'n 8000 kinderen die naar het voortgezet onderwijs willen, de grootste regio van het land – hebben scholen al jaren moeite om de vraag van leerlingen bij te benen. Elk jaar wordt er geloot voor alle aantrekkelijke scholen. Elk jaar is daar heibel over.

Debacle

Vorig jaar kregen de ruim 400 kinderen met een na de Cito opgehoogd advies de schuld van de verantwoordelijke schoolbesturen voor het debacle met schoolmatching in Amsterdam, waarbij 1.900 kinderen niet naar de school konden van hun eerste keuze. Dit jaar besloten de beleidsbepalers in Amsterdam dat niet weer te laten gebeuren en niet te wachten op de uitslag van de eindtoets met het plaatsen van leerlingen.

En zo laten zij de leerlingen die het 't hardste nodig hebben in de kou staan. Wij roepen de minister daarom op om niet alleen de Cito-score zwaarder te laten wegen, maar ook de verplichte eindtoets in het basisonderwijs weer in februari af te nemen.

Krijn van Beek en

Elisabeth Bootsma

Stichting Vrije
Schoolkeuze Amsterdam

Reyn van Ewijk

Geld belemmert voor armere vrouwen de keuze voor thuis of ziekenhuis.

Kirsten van den Hul

'Dus je gaat je vrijwillig twee weken inpakken? Jij bent gek!'

Thuis bevallen is soms riskanter

Reyn van Ewijk

gezondheidseconoom, Universiteit Mainz, Duitsland

Volgens gezondheidsjuristen Kottengen en Watson moeten vrouwen makkelijker naar het ziekenhuis kunnen om te bevallen (Opinie, 6 mei).

De Jonge en Van Dillen vinden dit onzin omdat volgens hen onderzoek bewijst dat thuis bevallen net zo veilig is als in het ziekenhuis (Opinie, 12 mei.) Daarbij maken zij echter selectief gebruik van Nederlandse onderzoeksgegevens. Het is nooit eenduidig bewezen dat thuisbevallingen veilig zijn, noch dat thuisbevallingen in het algemeen onveilig zijn.

Het is tijd voor een genuanceerdere blik, voorbij de zwart-wit-indeling in 'alle thuisbevallingen zijn veilig' of 'alle thuisbevallingen zijn onveilig'. Thuisbevallingen en bevallingen zonder gynaecologische begeleiding zijn veilig als de risicoselectie goed werkt. Risicoselectie betekent dat verloskundigen

beoordelen of vrouwen veilig zonder gynaecologische begeleiding kunnen bevallen.

Deze werkt vaak goed, maar niet altijd. Ons recente onderzoek onder 356.412 Nederlandse vrouwen toonde aan dat bij vrouwen met een zwakkere sociaal-economische achtergrond, dus armer of lager opgeleid, thuisbevallingen tot hogere kindersterfte leiden, maar dat thuisbevallingen bij andere vrouwen wel veilig zijn. Vermoedelijk komt dit doordat risicoselectie voor verloskundigen soms lastiger is bij armere/lager opgeleide vrouwen door een moeizamere communicatie met de vrouw. Gebaseerd op ditzelfde communicatieproblemen-argument ontvangen verloskundigen, op aandringen van verloskundigenorganisatie KNOV, al 23 procent meer geld voor werk in achterstandswijken. Er zijn echter meer armere/lager opgeleide vrouwen dan alleen degenen in achterstandswijken.

De eigen bijdrage voor poliklinische bevallingen dient te verdwijnen

De eigen bijdrage voor poliklinische bevallingen dient te verdwijnen

wen door een moeizamere communicatie met de vrouw. Gebaseerd op ditzelfde communicatieproblemen-argument ontvangen verloskundigen, op aandringen van verloskundigenorganisatie KNOV, al 23 procent meer geld voor werk in achterstandswijken. Er zijn echter meer armere/lager opgeleide vrouwen dan alleen degenen in achterstandswijken.

De eigen bijdrage voor poliklinische bevallingen dient te verdwijnen. Geld belemmert voor armere vrouwen de keuze voor thuis of in het ziekenhuis. En uitgerekend voor armere vrouwen kunnen thuisbevallingen riskanter zijn. Verder moet per vrouw worden gekeken in hoeverre men zeker is dat de risicoselectie goed verloopt.

Zo ja, dan kan de vrouw met een gerust hart thuisbevallen. Zijn hier twijfels over, bijvoorbeeld doordat de communicatie niet optimaal verloopt, dan is het beter om een gynaecoloog bij (een deel van) de begeleiding van zwangerschap en bevalling te betrekken en een thuisbevalling af te raden.